

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези ІХ Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(20-21 жовтня 2023 р.)**

2 том

ОДЕСА 2023

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези ІХ Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 20-21 жовтня 2023 р.). — Т.2. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2023. — 162 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 30.11. 2023 р.

Редакційна колегія:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Демидова Віола Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри сольного співу Одеської національної музичної академії імені Антоніни Нежданової.

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

Технічний редактор Г.О. Реброва

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2023

поєднується з елементами творчої діяльності з музикування, співу та рухів під музику.

Література

1. Вічавська, О., Годзева, Н. (2018). *Ритм як основна складова музично-ритмічного виховання*, Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя (VII школа методичного досвіду): матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю.

2. Євдоченко, Л. (2022). *Детермінанти прояву музичної обдарованості в дітей старшого дошкільного віку*, Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. Вінниця.

3. Мозгальова, Н., Герасимова, І. (2019). Обдаровані діти: виявлення, навчання, розвиток. *Педагогічна освіта: теорія і практика*, 26 (1–2019), 138–143.

4. Тарківська-Нагиналюк, О. (2017). Поняття музично-ритмічного чуття: визначення дефініцій. *Педагогічна освіта: теорія і практика*, 18 (1-2015), 100–105.

Ольга Мікулінська,
кандидат філософських наук, доцент; ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського.

Юлія Волкова,
кандидат педагогічних наук, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського;

ПРОЄКТНІ ФОРМИ ЯК ОСВІТНІ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ НА ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІНАХ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ХОРЕОГРАФІВ

Анотація. Проектно-орієнтоване навчання є однією з ефективних форм сучасного освітнього процесу. У статті представлено хід і результати запровадження проектних форм в освітній процес з викладання вибіркових дисциплін в професійній підготовці здобувачів спеціальності 014 Середня освіта (Хореографія) першого рівня вищої освіти та 025 Хореографія також першого рівня вищої освіти. На кафедрі музичного мистецтва і хореографії така форма пройшла перевірку ефективності, що підтвердилося збільшенням мотивації до творчої постановочної роботи, надало досвід в організації шоу програм та постановки перформенсів. Прописано етапи створення проекту на конкретному прикладі програми в п. «Авангард». Зазначене підтверджується якісними результатами складання сесії та випускової атестації здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Ключові слова: проект, проектні технології, освітній процес, студент-хореограф, перформанс, шоу-програми.

Робота хореографа сьогодення потребує комплексу вмінь та навичок, які стосуються не тільки хореографічної діяльності, а й інших Soft skills. Педагог –

хореограф – це перш за все цілісна особистість, яка може повести за собою дітей, мотивувати їх. Ця професія потребує особливих навичок для спілкування з батьками. До умінь викладача-хореографа також входять вплив на розвиток художніх здібностей, уміння «побачити» концертний номер в костюмах, придумати фасон, зрозуміти з яких тканин можна його пошити, як зробити прийнятним за собівартістю. А як підготувати цілий концерт, наприклад звітний концерт колективу? Треба придумати драматургію, тему, загальну ідею заходу, написати слова для ведучих, репетувати виразність їх промови, дикцію та інше. Треба розумітися в концертних майданчиках, їх можливостях, розбиратися в роботі художника по світлу, звукорежисера, щоб коректно поставити завдання цим службам. Потрібно вміти монтувати музичний матеріал у музичних редакторах, або хоча би бути музично обізнаними, щоб точно поставити завдання звукорежисеру. І насамперед, щоб щось організувати потрібні матеріальні ресурси, які треба знайти хореографу, щоб концерт відбувся. Це можуть бути державні інвестиції, а також кошти батьків, або якихось громадських, політичних організацій. А це вимагає неабиякої прозорливості, наполегливості керівника, щоб мотивувати людей вкладати гроші в мистецтво.

Такий широкий спектр необхідних для керівника-хореографа навичок складно сформувати навіть за декілька років навчання на різних дисциплінах. Але в нашому експерименті на одній дисципліні «Постановка шоу-програм», використовуючи метод проєктів більшість необхідних навичок отримала свій розвиток. Проєктні технології в навчанні – це освітня технологія, яка передбачає динамічний підхід до організації навчального процесу, при якому студенти отримують глибокі знання через активне дослідження викликів і проблем реального світу.

Запропоноване завдання було для 3 курсу хореографів: створити шоу, присвячене дню джазу. Кожен студент, крім постановочної діяльності свого номеру, приймав участь в інших організаційних та режисерських видах діяльності.

По-перше, треба було прийняти рішення щодо концертного майданчика – це основне, бо від цього залежить вся подальша робота. Розмір сцени та глядацької зали, наповнення світло та звукоапаратурою розкривають чи звужують можливості для постановки шоу. Кожен студент повинен був запропонувати своє бачення концерту стосовно концертного майданчика, презентувати конкретний сценічний простір з повним описом можливостей (світло, звук, можливість декорацій) і ціною за аренду, і по можливості ідеєю, де взяти потрібну суму. Після презентації кожного студента було спільне обговорення і вирішення всіх «+» і «-» місця проведення. Кожен мав свою думку, і вміння аргументувати було обов'язковим на цьому етапі. Так як грошей на аренду не було, то студенти повинні були знайти якесь альтернативне рішення. Треба було знайти концертний майданчик, де інтереси щодо постановки того або того заходу співпадають: адміністрації вигідно проводити захід, і студентам. По цьому шляху ми і пішли. Громада п.

«Авангард» зробила концерт для своїх глядачів, а студенти реалізували свій проєкт.

Наступний етап – написання загальної драматургії концерту, розробка окремих номерів, слів ведучих, монтажного листа тощо.

Третім етапом було моделювання костюмів, добір тканин, фурнітури для пошиття костюмів та розробки декорацій.

Оскільки шоу було не тільки танцювальним, а використовувалися і вокальні, й інструментальні номери, то наступним етапом був пошук виконавців інших жанрів.

Особливої компетентності вимагало мультимедійне оформлення концерту. Добір і монтування відео ряду під кожний номер – це дуже важка і рутинна праця. І в сучасному житті – це теж навик, який потрібен хореографу.

Тільки після такої, на першій погляд, «не хореографічної» праці студенти перейшли до суто професійної хореографічної діяльності. Зробити шоу цікавим можна не тільки за рахунок хореографії, а й за додаванням якихось цікавих знахідок, спецефектів, трюків, оригінального реквізиту та креативних ідей. Це і намагалися зробити студенти. Спочатку все здавалося нереальним: «Як ми самі можемо зробити шоу?», цікавилися студенти. Тому головним завданням було: правильно організувати репетиційний процес і повірити, що все можливо.

На курсі навчається студентка, яка вже має освіту модельєра, і вона очолила художню групу, керувала пошиттям костюмів, які, до речі, шили самі студенти. Модельєр (за сумісництвом староста курсу) Марія Фармагей допомагала зробити викройки придуманого автором костюму, а далі студенти самі на швейній машинці шили концертний одяг. Треба відмітити, що вибірковій дисципліні «Постановка шоу програм» передувала дисципліна за бажанням студентів «Моделювання костюму в сучасній хореографії», на якій студенти засвоїли технології роботи на швейній машинці та оверлоці, що дало змогу реалізувати пошив костюмів цього проєкту. До речі, були зроблені ексклюзивні головні убори.

Для розширення репертуару були запрошені виконавці з інших курсів, що дало можливість встигати переодягатися з номера на номер.

Не менш важливим є навички накладання концертного макіяжу (гриму) та перукарського мистецтва. Але, на жаль, таких навичок в навчальному процесі не встигли придбати.

Передостаннім етапом цього проєкту була генеральна репетиція, на який наживо кожен постановник мав змогу попрацювати з театральними службами: з художником по світлу, зі звукорежисером. Також важливим завданням цього прогону концерту була відео зйомка крупних планів для подальшого монтажу концерту (бо в реальному часі концерта важко зняти достойні ближні плани).

І останній етап – це реалізація самого шоу. І головне, що вдалося не просто «шоу», а вдалося запалити студентів і мотивувати на нові креативні проєкти. Ще Плутарх сказав: «Учень-це не посудина, яку потрібно наповнити, а смолоскип, який потрібно запалити».

Подібні проєктні заходи допомагають студентам повірити в свої сили, підвищити самооцінку, навчитися працювати в команді, допомагати один одному, вчать креативному мисленню, відповідальності, дисциплінованості, організації логічної послідовності процесу та великої кількості необхідних на наш час вмінь та навичок педагога хореографа.

Останнім часом ідеї тілесної втіленості, психофізичного стану людини перебувають у центрі уваги та суспільної дискусії у соціокультурному просторі. Вивчення почуття руху, ідеї руху, його усвідомлення знайшло прояв у танцювальних лабораторіях, танцювальній терапії, перформативних формах танцю.

Танцювальний перформанс представили студенти 3 курсу як фінальну експериментальну роботу в межах дисципліни "Перформативні форми танцю". В спектаклі використовувалися як традиційні хореографічні, так і театральні, імпровізаційні форми. За допомогою виразних можливостей тіла в контексті сучасної хореографії, сценічного простору, побутових предметів, голосу, реалістичних дій виконавці передавали певні ідеї, почуття, торкалися питань, які мають значення для кожної людини. У виставі висвітлювалися проблеми співіснування та взаємодії людей, особистісних кордонів, втручання у чуже життя, влади та свободи особистості, розглядалися питання впливу суспільної думки на індивіда, боротьби з власними страхами, переконаннями, паттернами.

Перформативне танцювальне мистецтво дало можливість танцівникам існувати у сценічному просторі, висловлювати свої думки, комунікувати з глядачем та не очікувати певної реакції або однозначного розуміння переданої інформації. Головною задачею танцювального експерименту було спровокувати глядача замислитися, відчути, пробудити суб'єктивне бачення з приводу запропонованих тем та питань.

Як активні учасники описаного виду художньо-творчої практики майбутні фахівці знаходили вихід творчої самореалізації, пізнання себе і мали можливість поділитися із глядачами ціннісним досвідом, природними, справжніми реакціями, почуттями або емоціями.

Висновки: узагальнюючи досвід застосування проєктних технологій у викладанні вибіркового дисциплін було встановлено, що ця інноваційна форма найбільш доцільна саме для викладання вибіркового освітніх компонентів, оскільки здобувачі умотивовані на навчання і опанування нових форм; мають з одного боку змогу повністю проявити творчу винахідливість, а з іншого набувають досвід проєктної діяльності через чітку алгоритмізацію дій.

Сяо Гуйян,

Здобувач третього рівня вищої освіти;

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

Vdovichenko, V., Stepanova, L.	TO THE PROBLEM OF THE FORMATION OF ARTISTRY SKILLS IN INSTRUMENTAL MUSICIANS ABSTRACT	127
Zhao Yujie, Batiuk, N.	METHOD OF FORMING THE ARTISTIC PERCEPTION OF FUTURE MUSICIANS DURING VOCAL TRAINING	130
Сун Їцзін	КИТАЙСЬКА МУЗИЧНА СИМВОЛІКА У СУЧАСНІЙ МУЗИЦІ (НА ПРИКЛАДІ ТВОРУ ХЕ ЛЮТІНА «ФЛЕЙТА ПАСТУШКА»)	134
Вдовиченко, Ю.	РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА В ФІГУРНМУ КАТАННІ	136
Ван Чень	ФАКТУРНО-СТИЛЬОВІ ВИКОНАВСЬКІ УМІННЯ СТУДЕНТА-ПІАНІСТА ТА ЇХ РІЗНОВИДИ	137
Дубровіна, Є.	РОЗВИТОК ПОЧУТТЯ РИТМУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ	140
Мікулінська, О., Волкова, Ю.	ПРОЄКТНІ ФОРМИ ЯК ОСВІТНІ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ НА ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІНАХ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ХОРЕОГРАФІВ	142
Сяо Гуйян	ФЕНОМЕН МИСТЕЦЬКОЇ ІННОВАТИКИ ТА ЇЇ ЗАПРОВАДЖЕННЯ В ЗАКЛАДАХ ПОЧАТКОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ	146
Герц, І., Лісовська, Н.	ОСОБЛИВОСТІ БАГАТОНАЦІОНАЛЬНОЇ ТАНЦЮВАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАКАРПАТТЯ	147
Федорчак, О., Шип, С.	ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ВИКОРИСТАННЯ ЗВУКОТЕХНІЧНИХ ПРИСТРОЇВ У КЛАСІ ПОСТАНОВКИ ГОЛОСУ	150
Лу Сіньюе	ДИДАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ВОКАЛЬНИХ ТВОРІВ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ-РОМАНТИКІВ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	155
Чень Сяююй	ПРОБЛЕМА РОЗУМІННЯ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО ЗМІСТУ ВОКАЛЬНИХ ТВОРІВ І МЕТОД ГЕРМЕНЕВТИЧНОГО АНАЛІЗУ	157